

Zittingsdocument

B9-0144/2024

26.2.2024

ONTWERPRESOLUTIE

naar aanleiding van een verklaring van de vicevoorzitter van de
Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en
veiligheidsbeleid

ingediend overeenkomstig artikel 132, lid 2, van het Reglement

over de kritieke situatie in Cuba
(2024/2584(RSP))

**Gabriel Mato, Michael Gahler, Leopoldo López Gil, Paulo Rangel,
Antonio López-Istúriz White**
namens de PPE-Fractie

**Resolutie van het Europees Parlement over de kritieke situatie in Cuba
(2024/2584(RSP))**

Het Europees Parlement,

- gezien zijn eerdere resoluties over Cuba, met name zijn resolutie van 12 juli 2023 over de stand van zaken van de PDCA tussen de EU en Cuba in het licht van het recente bezoek van de hoge vertegenwoordiger aan het eiland¹,
 - gezien de Overeenkomst inzake politieke dialoog en samenwerking tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en de Republiek Cuba, anderzijds² (hierna de “PDCA” genoemd), die in december 2016 is ondertekend en sinds 1 november 2017 voorlopig wordt toegepast,
 - gelet op artikel 5 van de Cubaanse Grondwet,
 - gezien het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten van 16 december 1966 en andere internationale mensenrechtenverdragen en -instrumenten,
 - gezien de definitie van “organisatie uit het maatschappelijk middenveld” in het Publicatieblad van de Europese Unie,
 - gezien artikel 132, lid 2, van zijn Reglement,
- A. overwegende dat het Parlement op 5 juli 2017 zijn goedkeuring heeft gehecht aan de PDCA, met duidelijke voorwaarden in verband met de verbetering van de mensenrechten en de democratie in Cuba, met inbegrip van een opschortingsclausule in geval van schending van de mensenrechtenbepalingen; overwegende dat de Cubaanse autoriteiten in de begeleidende resolutie worden verzocht delegaties van het Parlement het land binnen te laten en toegang te bieden tot hun gesprekspartners;
- B. overwegende dat verschillende artikelen van de PDCA tussen de EU en Cuba, namelijk de artikelen 1, 2 en 3, duidelijke beginselen bevatten op het gebied van gelijkheid, wederkerigheid, wederzijds respect, versterking van contacten, dialoog en samenwerking tussen beide partijen;
- C. overwegende dat het aantal politieke gevangenen en gewetensgevangenen in Cuba drastisch is gestegen tot 1 066 op 31 januari 2024, onder wie 33 minderjarigen op het moment van detentie, wat neerkomt op acht keer het aantal dat in 2018 werd geregistreerd en een toename van 170 gedetineerden in de afgelopen twaalf maanden, met een gemiddelde van meer dan 14 politiek gemotiveerde detenties per maand; overwegende dat mensenrechtenorganisaties ook meer dan 11 000 gevallen van “precriminele” veroordelingen hebben gedocumenteerd, met straffen van gemiddeld 2 jaar en 10 maanden;

¹ Aangenomen teksten, P9_TA(2023)0280.

² PB L 337I van 13.12.2016, blz. 3.

- D. overwegende dat de VN Cuba al eerder op de hoogte hebben gesteld van hun bezorgdheid over de detentie en gevangenneming van religieuze leiders in het land; overwegende dat vijf mandaathouders en rapporteurs van de speciale procedures van de VN Cuba op 16 november 2023 een mededeling hebben gestuurd waarin zij het systematische patroon van vervolging, opsluiting en foltering van evangelische dominees en katholieke priesters, alsook van islamitische imams en leiders van de Yoruba- of santería-religie hebben beschreven en veroordeeld;
- E. overwegende dat mensenrechtenorganisaties verslag blijven uitbrengen van de voortdurende hardhandige onderdrukking van het recht op vrijheid van meningsuiting en vreedzame vergadering en vereniging in het land, en blijven documenteren hoe de Cubaanse autoriteiten afwijkende stemmen het zwijgen opleggen en hun pijlen richten op mensenrechtenverdedigers;
- F. overwegende dat het Parlement de EDEO er meermaals aan heeft herinnerd dat de deelname van vertegenwoordigers van het onafhankelijke maatschappelijk middenveld aan politieke dialogen en aan de samenwerkingsprojecten van de overeenkomst een essentieel onderdeel vormt van de PDCA, zoals benadrukt in artikel 36 ervan, en dat de situatie waarbij vertegenwoordigers van het onafhankelijke maatschappelijk middenveld worden uitgesloten van samenwerkingsfondsen en/of deelname aan de overeenkomst, terwijl deelname aan en toegang tot samenwerkingsfondsen uitsluitend wordt toegestaan aan ondernemingen waarin de staat een belang heeft of die zij controleert, zoals sinds de ondertekening van de overeenkomst het geval is, onmiddellijk moet worden rechtgezet;
- G. overwegende dat de VN op 2 januari 2024 de aan het Cubaanse regime gerichte tenlastelegging waarin het wordt beschuldigd van dwangarbeid – een van de vormen van moderne slavernij die door de speciale rapporteurs voor mensenhandel en slavernij aan de kaak zijn gesteld – openbaar hebben gemaakt; overwegende dat verscheidene internationale organisaties hebben gemeld dat Cubaanse werknemers, zoals artsen, leraren, zeelieden, ingenieurs, kunstenaars en atleten, die worden uitgezonden naar het buitenland, het slachtoffer zijn van mensenhandel als gevolg van inherent dwingende wetten en voorschriften die uitdrukkelijk van invloed zijn op de fundamentele vrijheden, zoals artikel 176 van het wetboek van strafrecht, Mincex-resolutie nr. 368 van 2020, de migratiewet en decreet nr. 306 van 2012;
- H. overwegende dat het geleidelijk aan Cuba opgelegde communistische regime ieder vooruitzicht op democratische verandering uitsluit, aangezien artikel 5 van de Cubaanse grondwet bepaalt dat de “unieke, door Martí, Fidel, Marx en Lenin geïnspireerde communistische partij van Cuba” de hoogste leidende politieke kracht van de samenleving en de staat is, en aangezien het huidige politieke systeem als onherroepelijk is aangemerkt in de artikelen 4 en 229;
- I. overwegende dat de Cubaanse autoriteiten, ondanks jarenlang aandringen op een bezoek aan het eiland, stelselmatig weigeren officiële commissies, delegaties en sommige fracties van het Europees Parlement, internationale mensenrechtenorganisaties en andere onafhankelijke waarnemers van de mensenrechtensituatie, waaronder speciale VN-rapporteurs, tot Cuba toe te laten;
- J. overwegende dat de Conferentie van voorzitters van het Europees Parlement op 23

november 2023 toestemming heeft verleend voor het sturen van een ad-hocdelegatie naar Cuba naar aanleiding van een uitnodiging van 20 september 2023 van de Cubaanse ambassadeur in België en bij de Europese Unie; overwegende dat de vicevoorzitter van het Cubaanse parlement op 19 december 2023 de ambassadeur van de EU in Cuba in kennis heeft gesteld van zijn weigering om de delegatie van het Parlement te ontvangen met de motivering dat het “geen bezoek wenste te ontvangen van leden van het Europees Parlement die tegen de belangen van Cuba werken en zich volledig aansluiten bij de Verenigde Staten”; overwegende dat de ambassadeur van de Republiek Cuba in een brief van 25 januari 2024 aan de voorzitter van het Europees Parlement de voorzitter van de ad-hocdelegatie van het Europees Parlement naar Cuba en twee andere leden heeft omschreven als personen die “banden onderhouden met en steun verlenen aan burgers en organisaties die zijn opgenomen op de nationale lijst van personen en entiteiten [...] op grond van terroristische daden”; overwegende dat in november 2023 een delegatie van het Cubaanse parlement is ontvangen in het Europees Parlement;

- K. overwegende dat het Parlement de Sacharovprijs voor de vrijheid van denken al drie keer aan Cubaanse activisten heeft uitgereikt, namelijk aan Oswaldo Payá in 2002, de Dames in het Wit in 2005 en Guillermo Fariñas in 2010; overwegende dat winnaars van de Sacharovprijs en hun familieleden nog steeds regelmatig worden lastiggevallen en geïntimideerd en dat hun wordt belet het land te verlaten en deel te nemen aan internationale evenementen;
- L. overwegende dat het hoofddoel van de PDCA, verbetering van de fundamentele vrijheden in Cuba, niet is gerealiseerd;
 - 1. betreurt dat, ondanks de tijd die is verstreken sinds de inwerkingtreding van de PDCA, de situatie wat betreft de democratie, vrijheden en mensenrechten in Cuba niet is verbeterd; benadrukt dat er daarentegen sprake is van een verdere verslechtering van de mensenrechtensituatie op het eiland, wat neerkomt op een duidelijke en systematische schending van de basisbepalingen van de overeenkomst;
 - 2. benadrukt het feit dat alle partijen verplicht zijn de bindende bepalingen van de PDCA na te leven en het beginsel van universaliteit van de mensenrechten te eerbiedigen; herinnert eraan dat de PDCA een zogenaamde mensenrechtenclausule bevat, die standaard in internationale overeenkomsten van de EU wordt opgenomen als essentiële component om te garanderen dat de overeenkomst kan worden opgeschort indien de bepalingen over mensenrechten worden geschonden;
 - 3. veroordeelt de systematische mensenrechtenschendingen en mishandeling van demonstranten, politieke dissidenten, religieuze leiders, mensenrechtenactivisten en onafhankelijke kunstenaars waaraan het Cubaanse regime zich schuldig maakt in de krachtigste bewoordingen; dringt er bij de Cubaanse autoriteiten op aan onmiddellijk een einde te maken aan het beleid van repressie; veroordeelt het gebrek aan godsdienstvrijheid in Cuba;
 - 4. is bezorgd over de alarmerende toename van het aantal politieke gevangenen, dat sinds 2018 meer dan verachtvoudigd is, waardoor Cuba de grootste gevangenis voor politieke activisten en dissidenten in Latijns-Amerika is geworden; dringt aan op de onmiddellijke en onvoorwaardelijke vrijlating van alle personen die willekeurig worden

vastgehouden, enkel en alleen omdat zij hun mensenrechten uitoefenen, waaronder het recht op vrijheid van meningsuiting en vreedzame vergadering; dringt erop aan dat onrechtmatige strafrechtelijke aanklachten worden ingetrokken en dat mensen in ballingschap naar hun land kunnen terugkeren;

5. veroordeelt het beleid van het Cubaanse regime om legitieme maatschappelijke organisaties uit te sluiten van seminars tussen de EU en Cuba over het maatschappelijk middenveld; acht het onaanvaardbaar dat de EDEO en de EU-delegatie in Havana hebben ingestemd met de uitsluiting van de Cubaanse democratische oppositie en onafhankelijke en legitieme Cubaanse en Europese maatschappelijke organisaties van politieke en mensenrechtendialogen omdat zij geen goedkeuring van de Cubaanse autoriteiten genieten, waarmee een essentieel onderdeel van het doel van de PDCA wordt ondermijnd en wordt ingegaan tegen de wil van het Parlement en de EU-lidstaten die de overeenkomst hebben ondertekend;
6. uit zijn diepe bezorgdheid over het bestaan van dwangarbeid in Cuba en veroordeelt de door de Cubaanse staat aangestuurde dwangarbeid, die met name medische brigades treft, maar ook leerkrachten, zeelieden, ingenieurs, kunstenaars, atleten en andere beroepsgroepen; hekelt het feit dat 78 % van de “vrijwilligers” van internationale missies heeft verklaard tegen zijn of haar wil te zijn ingezet of onder structurele dwang te moeten deelnemen;
7. merkt op dat leden van het Cubaanse parlement, onder wie de secretaris van het Cubaanse parlement, Homero Acosta, in november 2023 eerbiedig zijn behandeld en een warme ontvangst hebben gekregen in het Europees Parlement; verklaart de voortdurende uitsluiting van het Europees Parlement, als enige Europese instelling die de toegang tot Cubaans grondgebied wordt ontzegd, onaanvaardbaar en in strijd met de PDCA; verwerpt het besluit van Cuba om een bezoek van een ad-hocdelegatie van het Parlement te weigeren en dringt er bij de Cubaanse autoriteiten op aan zich te houden aan de beginselen van de PDCA en het Parlement toegang te verlenen tot het land; dringt erop aan dat in overeenstemming met de beginselen gelijkheid, wederkerigheid en wederzijds respect van de PDCA soortgelijke maatregelen worden genomen, waarbij elke vertegenwoordiger van de Nationale Vergadering van Volksmacht of van het Cubaanse regime de toegang tot de gebouwen van het Parlement wordt ontzegd, en dat deze toegangsweigering wordt uitgebreid tot andere EU-instellingen;
8. eist dat de Cubaanse autoriteiten, in overeenstemming met de PDCA, toegang verlenen aan een delegatie van het Europees Parlement, andere EU-instellingen, de lidstaten en onafhankelijke mensenrechtenorganisaties om processen te volgen en de honderden activisten en gewone Cubanen te bezoeken die nog altijd vastzitten vanwege de uitoefening van hun recht op vrijheid van meningsuiting en vergadering; verzoekt de VV/HV bij de Cubaanse autoriteiten aan de orde te stellen dat zij opnieuw elk contact met het Parlement hebben geweigerd en er bij hen op aan te dringen dit besluit onmiddellijk ongedaan te maken;
9. herhaalt zijn oproep aan de Raad om de bepalingen van de wereldwijde EU-sanctieregeling voor de mensenrechten (de EU-Magnitski-wet) toe te passen en sancties vast te stellen tegen degenen die verantwoordelijk zijn voor de aanhoudende schendingen van de mensenrechten in Cuba, te beginnen met Miguel Díaz-Canel, als

hoogste leider in de commandostructuur van de Cubaanse veiligheidstroepen, samen met andere hooggeplaatste functionarissen binnen de Cubaanse regering en alle verantwoordelijken voor de opsluiting van politieke gevangenen;

10. dringt er bij de EU nogmaals op aan artikel 85, lid 3, punt b), van de PDCA in werking te stellen om onmiddellijk een vergadering bijeen te roepen van het Gemengd Comité vanwege de schendingen van de overeenkomst door de Cubaanse regering, die kunnen worden aangemerkt als een “bijzonder dringend geval” dat moet leiden tot de opschorting van de overeenkomst; onderstreept dat hierbij sprake is van aanhoudende en wezenlijke schendingen van de democratische beginselen, en van een veronachtzaming van de fundamentele mensenrechten en vrijheden die zijn vastgelegd in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en worden benadrukt in artikel 1, lid 5, van de PDCA; benadrukt dat het feit dat het Cubaanse regime dergelijke overschrijdingen niet aanpakt, ondanks herhaalde oproepen daartoe van het Parlement, moet leiden tot de opschorting van de overeenkomst;
11. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de regering en de Nationale Vergadering van de Volksmacht van Cuba, de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid, de Commissie, de speciale vertegenwoordiger van de EU voor de mensenrechten, de regeringen en parlementen van de lidstaten, de Hoge Commissaris van de Verenigde Naties voor de mensenrechten en de regeringen van de lidstaten van de Gemeenschap van Latijns-Amerikaanse en Caribische Staten.